

Energiklagenemnda

Energiklagenemndas avgjørelse 9. april 2024

Sak: 2024/0193

Klager: Elvia AS

Klagemotpart: Statnett SF

Saken gjelder: Klage på vedtak om ansvarlig konsesjonær for avbrudd til sluttbrukere

Saken gjelder klage over vedtak fattet av Reguleringsmyndigheten for energi (RME) datert 9. august 2023 om ansvarlig konsesjonær for avbrudd som følge av utfall av Tegneby transformatorstasjon 12. november 2020. RME konkluderte med at ansvarlig konsesjonær etter forskrift 30. november 2004 nr. 1557 om leveringskvalitet i kraftsystemet (leveringskvalitetsforskriften) § 2A-3 første ledd er nettselskap som «har feil» eller planlagt utkobling i «egne nettanlegg som inngår i selskapets kostnadsgrunnlag for beregning av inntektsramme». Dette gjelder selv om det ikke er nettselskapet som har forårsaket avbruddet. Energiklagenemnda var enig med RMEs tolkning og tok ikke klagen til følge.

Energiklagenemndas sammensetning:

Nemndsmedlemmene Tormod Anders Sletten, Morten Sundt og Edna Grepperud.

1 Sakens bakgrunn

- (1) Reguleringsmyndigheten for energi (RME) fattet den 9. august 2023 vedtak om at Elvia AS (heretter klager) er ansvarlig konsesjonær for avbrudd som følge av utfall av Tegneby transformatorstasjon 12. november 2020, jf. forskrift 30. november 2004 nr. 1557 om leveringskvalitet i kraftsystemet (leveringskvalitetsforskriften) § 2A-3.
- (2) Spørsmålene i saken knytter seg til ettervirkningene fra en utilsiktet driftsforstyrrelse i Tegneby transformatorstasjon i Vestby kommune den 12. november 2020. I Tegneby eier Statnett selve bygget samt 420 kV- og 300 kV koblingsanlegget, mens 50 kV-anlegget er eid av klager. Det er nedtransformering til 50 kV-nettet fra 300 kV-nettet i stasjonen. Utkoblingen den 12. november 2020 medførte blant annet at [redacted] av klagers transformatorstasjoner i det regionale distribusjonsnettet ble strømløse, og [redacted] av klager og Rakkestad Energi AS' sluttbrukere i fylkene Akershus og Østfold opplevde strømavbrudd.
- (3) Avbruddet oppsto etter at Statnett SF (Statnett) skulle sanere et utkoblet kontrollanlegg som ikke var i drift i transformatorstasjonen. I forbindelse med fjerning av branntetting i etasjeskillet mellom et kontrollrom og rommet under ble en av Elvias styrekabler pigget i stykker. [redacted]

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

- (4) I etterkant av hendelsen oppsto det uenighet mellom Statnett og Elvia angående hvem som er ansvarlig konsesjonær for avbruddet. Elvia ba i brev datert 17. desember 2020 om at RME skulle avklare hvem av de regulerte konsesjonærene som skal regnes som ansvarlig konsesjonær etter leveringskvalitetsforskriften som følge av utfallet den 12. november 2020. RMEs kompetanse til å fatte vedtak i saken er regulert i leveringskvalitetsforskriften § 2A-5.
- (5) I brev datert 11. januar 2021 ba RME Statnett om ytterligere informasjon i saken samt deres kommentarer til Elvia sitt brev fra 17. desember 2020. Statnett innga sine merknader den 2. februar 2021. Elvia innga også kommentarer til Statnett sine innsendte opplysninger i brev datert 9. februar 2021.
- (6) Gjennom korrespondanse mellom RME og klager 1. mars 2021 kom det frem at klager påtok seg ansvaret for utfallet til Rakkestad Energi sine kunder.
- (7) RME varslet partene om vedtak den 30. juni 2022. Deres foreløpige vurdering var at klager skulle regnes som ansvarlig konsesjonær for avbrudd som følge av utfall av Tegneby transformatorstasjon 12. november 2020, jf. leveringsforskriften § 2A-3. I forhåndsvarselet ble partene også bedt om å gjøre endringer i eRapp2, dersom vedtaket medførte endringer i avbruddsdata som var rapportert for 2020.
- (8) Klager leverte merknader til varselet den 20. august 2022.
- (9) RME fattet den 9. august 2023 vedtak i tråd med forhåndsvarselet, med følgende konklusjon:

«Elvia AS er ansvarlig konsesjonær for avbrudd som følge av utfall av Tegneby transformatorstasjon 12. november 2020, jf. forskrift om leveringskvalitet i kraftsystemet § 2A-3.

For å gjenopprette lovlig tilstand pålegger RME følgende:

Dersom RMEs vedtak medfører endringer i årlig avbruddsdata som er rapportert til RME for 2020, må selskapene sende inn oppdaterte avbruddsdata til RME innen ti uker etter vedtaksdato. Dere må i så fall gi beskjed til RME innen 8. september 2023. Dersom vedtaket ikke medfører endring i avbruddsrapporteringen må dere gi beskjed til RME innen 8. september 2023.

Dersom RMEs vedtak medfører endringer for data i den tekniske og økonomiske rapporteringen (eRapp2) for 2020, må selskapene sende inn oppdaterte data til RME. Frist for retting er samtidig som den neste ordinære rapporteringen for den tekniske og økonomiske rapporteringen. Dere må i så fall gi beskjed til RME innen 8. september 2023. Dersom vedtaket ikke medfører endring i den tekniske og økonomiske rapporteringen må dere gi beskjed til RME innen 8. september 2023».

- (10) Vedtaket omfattet også et varsel om tvangsmulkt på kroner 12 000 dersom vedtaket om retting ikke ble fulgt innen fristen.
- (11) Vedtaket ble påklaget til Energiklagenemnda den 30. august 2023.
- (12) RME vurderte klagen, men konkluderte med at den ikke ga grunnlag for å endre eller oppheve vedtaket, jf. lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker av 10. februar 1967 (forvaltningsloven) § 33. Klagen og sakens dokumenter ble oversendt Energiklagenemnda ved RMEs innstilling den 2. februar 2024.
- (13) Klager og Statnett har i brev datert 5. februar 2024 fått informasjon om saksgangen for Energiklagenemnda og frist til å inngi kommentarer til RMEs innstilling i saken eller andre merknader.
- (14) Energiklagenemnda avholdt nemndsmøte i saken 9. april 2024.

2 Reguleringsmyndigheten for energis vedtak

- (15) I vedtaket datert 9. august 2023 redegjør RME innledningsvis for sakens bakgrunn, hendelsesforløp og feilårsak. Både klager og klagemotpart er enige om faktum i saken og RME legger til grunn hendelsesforløpet som ble beskrevet i klagers brev fra 17. desember 2020.
- (16) Med hensyn til spørsmålet om hvem som regnes ansvarlig konsesjonær viser RME til at ansvarlig konsesjonær for avbrutt effekt, ikke levert energi eller KILE, er den konsesjonæren som har feil i eget nettanlegg, gitt at anlegget inngår i selskapets kostnadsgrunnlag for beregning av inntektsramme. RME viser til at den utløsende årsaken til feilen ikke er relevant, ettersom vurderingen etter leveringskvalitetsforskriften § 2A-3 er rent objektiv og knyttet til hvilket nett som hadde feil.
- (17) Angående klagers anførsel om at Statnett eide bygget hvor arbeidet ble utført påpeker RME at det ikke var bygget i seg selv som hadde feil som medførte avbrudd for sluttbrukere. Feilen oppsto da styrekabelen til klager ble pigget i stykker, og førte til at skillebryteren åpnet seg, som videre medførte avbrudd for sluttbrukere.
- (18) I sine merknader ba klager RME om å vurdere Tegneby-saken i lys av Energiklagenemndas avgjørelse i sak 2021/0616 som gjaldt spørsmål om ansvarlig konsesjonær for avbrudd på Fosen 3. november 2019. RME viser til at sakens faktiske sider skiller seg fra hverandre slik at forholdene ikke er sammenlignbare. I sak 2021/0616 gjaldt saken et strekk med fellesføring, der en 66 kV-linje hang over en 22 kV-linje. Energiklagenemnda fant at feilen sannsynligvis skyldtes sig i 66 kV-linjen som førte til overslag og overspenning i 22 kV-linjen. I Tegneby-saken oppsto derimot feilen i klagers styrekabel.

3 Klagers anførsler

- (19) Klager har i det vesentlige anført:
- (20) Klager mener at det er Statnett som skal ha KILE-kostnaden på kroner 31,5 millioner i sitt kostnadsgrunnlag, samt insentivet til å drive forebyggende arbeid for å unngå slik feil i fremtiden. Årsak til den aktuelle feilen og den oppståtte KILE-kostnaden i denne saken ligger ifølge klager altså hos Statnett som er en regulert konsesjonær med inntektsramme.

- (21) Klager påpeker at det er i strid med leveringskvalitetsforskriften § 1-1 (formålsparagrafen) og intensjon bak KILE-ordningen om klager får redusert sin tillatte inntektsramme på grunn av feil forårsaket av en annen konsesjonær. RMEs vedtak medfører at de økonomiske insentivene gjennom reduksjon av tillatt inntekt med kroner 31,5 millioner henføres klager, som hverken er ansvarlig for hendelsen eller hadde mulighet til å drive forebyggende arbeid for å kunne unngå hendelsen. Samtidig resulterer vedtaket i at disse økonomiske insentivene ikke henføres klagemotpart, som både er ansvarlig for hendelsen og også er det nettselskapet som hadde mulighet til å drive forebyggende arbeid for å kunne unngå hendelsen. Den grunnleggende tanken bak KILE-ordningen er at det er den regulerte part som skal ha insentivene, som også skal bære kostnaden gjennom reduksjon av tillatt inntekt. Ifølge klager gir det derfor ikke mening at klager og klager sine kunder skal straffes for klagemotpartens uaktsomhet i forbindelse med arbeider i sine elektriske anlegg, en hendelse som ligger utenfor klager sin kontroll og som klager ikke hadde mulighet til å forebygge.
- (22) Klager lanserer avslutningsvis en teknisk løsning i avbruddsrapporteringen (FASIT) der vedlegg K i eRapp kan brukes for å håndtere økonomisk oppgjør mellom partene i saker der tredjepart har inntektsramme. Ved å inkludere to ekstra rapporteringslinjer i Vedlegg K; «Overføring av KILE-kostnader fra berørt/ ansvarlig konsesjonær til andre involverte nettselskap» samt «Overførte KILE-kostnader til involvert nettselskap fra berørt/ ansvarlig konsesjonær», kunne KILE-kostnaden blitt flyttet fra klager kostnadsgrunnlag og over til klagemotpart uten at den øvrige avbruddsrapporteringen ble påvirket.

4 Reguleringsmyndigheten for energis innstilling

- (23) RME kommenterer klagers anførsel om at vedtaket strider mot formålsparagrafen i leveringskvalitetsforskriften og hensynet bak reglene om KILE. RME er enig i at hensynet bak KILE-ordningen er å gi nettselskapene insentiver til å tilby samfunnsøkonomisk optimal leveringspålitelighet. Av ordlyden i leveringskvalitetsforskriften § 2A-3 første ledd annet punktum fremgår det at nettselskapene har et objektivt ansvar for hendelser i eget nett. RME mener det er gode grunner for at man ikke kan utpeke ansvarlig konsesjonær basert på hvem som har skyld i utfall i nettet samtidig som at ordlyden i § 2A-3 ikke åpner for at RME kan vurdere skyldspørsmålet. Etter RME's syn åpner bestemmelsen heller ikke for en unntaksregel om at tredjeparter med inntektsramme som forårsaker hendelser i andres anlegg, kan utpekes til ansvarlig konsesjonær. RME påpeker videre at KILE-ordningen skal sikre at nettselskapene har insentiver til å gjennomføre tiltak også under og i etterkant av hendelser i eget nett. RME mener at det vil være meget uheldig å oppstille en praksis om at det kun er konsesjonærer som er skyld i en hendelse, som kan bli ansvarlig konsesjonær. En slik praksis ville ført til vanskelige grensetilfeller, og det kan også svekke konsesjonærenes insentiv til å gjøre tiltak i eget nett før, under og etter hendelser.
- (24) Når det kommer til klagers foreslåtte rapporteringsløsning viser RME til ordlyden i leveringskvalitetsforskriften § 2A-3, og at denne tilsier at ansvarlig konsesjonær er den som har feil i eget nettanlegg. Spørsmål om erstatning er et forhold som eventuelt må tas privatrettslig mellom partene ettersom det faller utenfor RMEs kompetanse.

5 Energiklagenemndas vurdering

- (25) Hovedspørsmålet i saken er hvem som er ansvarlig konsesjonær for utfallet i Tegneby transformatorstasjon 12. november 2020, jf. leveringskvalitetsforskriften § 2A-3. Ved uenighet om ansvarsforhold etter § 2A-3 kan saken klages inn som en uenighetssak til

RME i tråd med forskriften § 2A-5. Energiklagenemnda behandler klager på vedtak fattet av RME med hjemmel i energiloven, jf. forskrift 24. oktober 2019 nr. 1420 om Energiklagenemnda § 1.

- (26) Klager mener det er urimelig at de blir ansvarlig for utfallet når det er ubestridt at det var Statnett som forårsaket det. Ansvarsforhold ved utfall reguleres av leveringskvalitetsforskriften § 2A-3. Bestemmelsen har følgende ordlyd:

«Ansvarlig konsesjonær er nettselskap som har feil eller planlagt utkobling i egne nettanlegg som inngår i selskapets kostnadsgrunnlag for beregning av inntektsramme, dersom dette medfører avbrutt effekt, ikke levert energi eller KILE som skal rapporteres til Reguleringsmyndigheten for energi. Dette gjelder også hendelser i nettselskapets anlegg forårsaket av sluttbruker, systemansvarlig eller annen tredjepart.

Berørt konsesjonær er nettselskap med sluttbrukere som opplever avbrutt effekt, ikke levert energi eller KILE som skal rapporteres til Reguleringsmyndigheten for energi.

Berørt konsesjonær er ansvarlig konsesjonær dersom andre konsesjonærer ikke erkjenner å være ansvarlig, med mindre Reguleringsmyndigheten for energi avgjør noe annet, jf. § 2A-5.»

- (27) Nemnda viser til at ansvarlig konsesjonær etter § 2A-3 første ledd er nettselskap som «har feil» eller planlagt utkobling i «egne nettanlegg som inngår i selskapets kostnadsgrunnlag for beregning av inntektsramme». Det er ikke omstridt at feilen skjedde i klager sitt nett selv om den var forårsaket av skader utført av personell fra klagemotpart. Bestemmelsen oppstiller etter sin ordlyd en objektiv vurdering av en hendelses faktiske forhold og inneholder ingen krav til vurdering av skyld. Dette støttes av første ledd annet punktum hvor det understrekes at «også hendelser i nettselskapets anlegg forårsaket av sluttbruker, systemansvarlig eller annen tredjepart» omfattes av konsesjonæransvaret.
- (28) Nemnda har tidligere behandlet lignende problemstillinger i sakene 2021/0343 og 2021/0616. Sakene gjaldt imidlertid andre faktiske forhold og spørsmål om det forelå «feil» og hva som var årsak til feilen. Sakene har dermed ikke direkte relevans for vurderingen i denne saken hvor det ikke er omstridt at det var «feil» i klagers nettanlegg.
- (29) Det klare utgangspunktet er derfor at klager er å regne som ansvarlig for utfallet 12. november 2020. Nemnda kan ikke se at formålsbetraktninger skal tilsi et annet resultat, snarere tvert imot. KILE-ordningen skal sikre at nettselskapene har insentiver til å gjennomføre tiltak også under og i etterkant av hendelser i eget nett. Om nettselskapet selv ikke er skyld i en hendelse vil nettselskapet likevel ha muligheten til å ta privatrettslige skritt for å kreve erstatning.

6 Vedtak

- (30) Energiklagenemnda fatter etter dette følgende vedtak:

1. **Klagen tas ikke til følge.**
2. **Reguleringsmyndigheten for energis vedtak 202016823-16 av 9. august 2023 stadfestes.**

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Vedtaket er enstemmig.

Bergen, 9. april 2024

Tormod Anders Sletten
Nemndsmedlem

Morten Sundt
Nemndsmedlem

Edna Grepperud
Nemndsmedlem

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur